

1 Indledning

Lovforslaget tager sigte på at gennemføre dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/48/EF af 29. april 2004 om håndhævelse af intellektuelle rettigheder. Direktivet er optaget som bilag til lovforslaget.

Direktivet medfører ændringer i en række love på det immaterialretlige område samt i retsplejeloven. Ændringerne på det immaterialretlige område er samlet i dette lovforslag, der således indeholder ændringer i patentloven, varemærkeloven, designloven, lov om halvlederprodukters udformning (topografi), herefter kaldet chipsloven, ophavsretsloven, fødevarerloven og lov om plantenyheder. Ændring af brugsmodelloven til gennemførelse af direktivet fremsættes i et lovforslag i forbindelse med en større revision af brugsmodelloven. Ændringerne i retsplejeloven vil blive fremsat i et lovforslag, der fremsættes af justitsministeren.

2 Direktiv 2004/48/EF af 29. april 2004 om håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder

2.1 Indledning

Formålet med direktivet, der er vedtaget med hjemmel i art. 95 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, er at tilnærme medlemsstaternes væsentligste nationale bestemmelser om midlerne til håndhævelse af immaterielle rettigheder med henblik på at sikre, at de nationale regler herom ikke lægger hindringer i vejen for de frie varebevægelser og den frie udveksling af tjenesteydelser. Formålet er endvidere, at sikre indehavere af intellektuelle ejendomsrettigheder (immaterielle rettigheder) muligheden for civilretligt at håndhæve deres rettigheder i EU.

De nationale foranstaltninger og retsmidler skal i henhold til direktivets art. 3, stk. 2, være effektive, stå i rimeligt forhold til krænkelsen og have en afskrækkende virkning. Baggrunden for direktivet er, at de forskellige regler om håndhævelse af intellektuelle rettigheder i medlemslandene har betydning for innovation, kreativitet og investeringer samt for forbrugernes sikkerhed. Endvidere virker de forskellige regler i medlemslandene hæmmende for den frie bevægelighed i det indre marked. Der er desuden en tendens til, at forfalskninger og piratkopier især bliver fremstillet og solgt i lande, der griber mindre effektivt ind over for disse krænkelse.

Selv om krænkelse af immaterielle rettigheder som hovedregel kan strafforfølges, er rettighedshaverens væsentligste værn i praksis dog retsforfølgning på civilretligt grundlag, hvilket efter omstændighederne kan være med påstand om erstatning eller tilintetgø-

relse m.v. af ulovlige eksemplarer. Direktivet sikrer, at rettighedshaveren i alle EU-lande har adgang til en række relevante retsmidler i forbindelse med en retsforfølgning.

Direktivet finder efter art. 2 anvendelse på enhver krænkelse af intellektuelle rettigheder, således som dette udtryk skal forstås efter fællesskabsretten eller national ret. Direktivet omhandler alene civilretlige og administrative foranstaltninger, procedurer og retsmidler – ikke strafferetlige eller straffeprocessuelle retsmidler eller procedurer jf. direktivets art. 2, stk. 3, litra c. Direktivet er et minimumsdirektiv i forhold til beskyttelsen af rettighedshavere, og medlemsstaterne kan således vælge at fastsætte yderligere foranstaltninger, procedurer og retsmidler end de, der er fastsat i direktivet ved krænkelse af intellektuelle rettigheder i det omfang, der herved gives rettighedshaverne en bedre retsstilling.

Direktivet supplerer TRIPS-aftalen (Agreement on Trade-Related Intellectual Property Rights). Danmark ratificerede ved bekendtgørelse nr. 71 af 8. juni 1995 overenskomsten om oprettelsen af Verdenshandelsorganisationen (WTO) og det til overenskomsten knyttede aftalekompleks, herunder TRIPS-aftalen, til ikrafttræden den 1. januar 1995. Det Europæiske Fællesskab har ligeledes ratificeret overenskomsten og aftalekomplekset ved Rådets beslutning 94/800/EF (EFT L 336, af 23. december 1994, s. 1) til ikrafttræden 1. januar 1995.

En gennemgang af de bestemmelser i direktivet, der gennemføres med dette lovforslag, findes under punkt 2.2. Direktivet indeholder desuden en række bestemmelser af retsplejemæssig karakter. Direktivets art. 4 (personer berettiget til at anmode om anvendelse af foranstaltninger, procedurer og retsmidler), art. 6 (bevismateriale), art. 7 (foranstaltninger til sikring af bevismateriale), art. 8 (ret til information), art. 9 (foreløbige og retsbevarende foranstaltninger), art. 11 (påbud), art. 14 (sagsomkostninger) er behandlet i det lovforslag, som samtidig med dette lovforslag er fremsat af justitsministeren.

Efter direktivets artikel 20 skal medlemsstaterne senest den 29. april 2006 have foretaget de nødvendige lovændringer til gennemførelse af direktivets bestemmelser i national ret.

2.2 Beskrivelse af direktivets enkelte bestemmelser

2.2.1 Formodning om ophavsrettens indehaver – direktivets art. 5

Art. 5 opstiller en formodningsregel for, hvem der er ophavsmand til et værk eller indehaver af nærtstående